

YAZAR KARİN KARAKAŞLI İLE ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI ÜZERİNE KONUŞTUK:

“Çocuk edebiyatı samimiyet gerektirir”

DAMLIA YAZICI
damla.yazici@msn.com

Güneşi Kitaplığı'ndan çıkan seçilen gençlik romanınız “Ay Deniz’le Bulunca”dan sonra ilk kez “Gece Güneşi” ile küçükler için yazdınız. Yetişkinler ile kıyaslanınca sizce çocuklar ve gençler için yazmak ayrı bir yazarlık yeteneği gerektirir mi?

Çocuk kitabı yazmak tabii daha farklı ve bir yazar için aslında çok eğitici, öğretici bir yanı var. İçine girmedinize sürece ve genel algı gereği eskiden şöyle bir yaklaşım vardı; sanki çocuk edebiyatı, edebiyatın bir alt kademesiymiş gibi. Şimdilerde aslında ne kadar özel, ayrı ve çok prestijli bir alan olduğu ortaya çıktı ve bir başına bir dünya olduğu anlaşıldı. Yani yetişkin edebiyatından çok ayrı öneme haiz bir alan ki zaten bu seneki fuarın temasının başlığı da bu önemi gösteriyor. Benim için çocuk edebiyatında kitap yazma süreci yetişkin edebiyatında olmadığı kadar öğretici oldu. Çünkü editöryal bir çalışma oluyor, bir metnin üzerinde birden fazla kez gidip geliyorsunuz, diyaloglarınızın sahici olması, kurgunun yeterince sürükleyici olması, çocuğun hakiki duygusuna uygun bir yapıda olması gerekiyor. Bütün bunların sonrasında ise okur buluşmalarında çocuklarla ve gençlerle buluşmak yetkinlerle buluşmaktan daha çok tercih edilir. Çok renkler, samimiler, dürüstler, sorgulayıcılar, çok şey öğretiyorlar dolayısıyla.

“Gece Güneşi”nde iki kardeşin sıcak dostluğu ve aile içi iletişimin önemi anlatıyorsunuz. Sizin için kardeşlik ve aile nedir?

Kardeş ve aileyle dair böyle “mei, -mai” kalpli kişiler vardır. Aslında ailede de her şey olur. Kardeşlerde de her şey her zaman güllük gülistanlık değildir, en kanlı savaşlar verilir. Ama orada da yine sahici olarak gereği aslında şöyle sahneler de yaşanır: Kavga edersiniz, anne araya girer, kardeşinizi kızar ve siz kavga ettikten kardeşinizi annenize karşı savunurken bulunursunuz kendinizi. Kardeşliğin özerk bir alanı vardır. Kavga o iki kişi arasında kalır. Ben de çocuğum maalesef, o yüzden kardeş konusunda çok hassasım. “Gece

Güneşi”ndeki Arda ve Arya kardeşler, çok yakın bir arkadaşımın çocuklarından esinlenerek yazdığım karakterler. Yani hakikat kısmı oradan, kurgusu da benim hayal gücümden. Ama onları gözlemleyebildiğim için hem çok şanslı saydım kendimi, hem de bu şans, zenginliği paylaşmak istedim. “Gece Güneşi” gerek çocuk edebiyatındaki gerek yetişkin edebiyatındaki gerek çok sevdiğim kitap olarak kalacak. Çünkü en mutlu kitabım, Şirin Dağtekin Yenen restimdi. İlk kez bir yazar olarak benim kitabıma dışarıdan biri emek verdi. Sıcak bir kıldu oldu. Normalde ben kitaplarımı çok elime almam, yazarım koyarım kenara. Ama bunu her açığımda bana da armağanmış gibi geliyor, beni de mutlu ediyor.

Sizce çocuk edebiyatının en acil ihtiyaç duyduğu şey nedir?

Yaratıcılık ve hayal gücü. Eskiden benim zamanında bir hayli didaktik, buyurgan bir dille mesajlar veren kitaplar vardı. Çocuğün dünyasına hiç geçmezdi. Şimdi hayal gücünü çok geliştiren, sürekliliği sorgulayan, soru sorduran, yaratıcı, çocuğa hayata dair her şeyi veren ama ondan umudu almayan kitaplar çıktı. En büyük ağırlık herhalde bu. Çocuk edebiyatı samimiyet gerektirir. Samimiyet çok tatlı ve çok özel bir sıvı. Samimi olmamaya da yeterince yaratıcı olmamıyor, çocukla buluşuluyor.

“Ay Denizle Bulunca” kitabı bir gençlik kitabı. Fuarda çocuk ve gençlik edebiyatı teması işlenmesin diye “Gece Güneşi” hep ön planda olup “gençlik edebiyatı” biraz arkaya itiliyor sanki. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Gençlik çok zor bir hadise. Gençliği yakalamak çocuğu yakalamaktan da zor. Çünkü genç değilizmiş yaşıta, yani 12-13 sonrası dönem, hiçbirimizin bu dönemde önceliği kitaplar değildir. Haşlıklar, hoyratlıklar, hayal kırıklıkları, kavgalar, sevinçler, ilk aşklar vardır, ama kitap yoktur açıkçası. Ben de şimdinin gençleri çok zor sınavlardan geçiriyorlar. Hayatları zorunlu olarak okumaları gereken

Damla Yazıcı, Karın Karakaşlı ile birlikte

kitaplar üzerinden gidiyor. Dolayısıyla gence ulaşmak alabildiğine zor. O yüzden çocuk edebiyatına kıyasla geride kalmış hissi uyandırıyor. Şimdi yayınevleri bu alana doğru hamle yapıyorlar, iyi de yapıyorlar. “Kitap okumak faydalır” üst başlığıyla genç okuru yakalamak mümkün değildir. Gençlerle iletişim mizahtan geçiyor, kendinle dalga geçebiliyor, açık ve samimi olmayı gerektiriyor. Aslında onlardan bir şeyler öğrenmeye de hazır olmayı gerektiriyor. Sürekli “ben yetişkinim, her şeyi bilirim” gibi düşüncelerle nutuk çekerek iyi bir iletişim kurma söz konusu değil.

“Yetişkinler çocuklara neden kitap okumalı” başlığıyla bir paneliniz vardı bu sene Tüyap’ta. Panel başlığındaki soruyu okurlarımız için sormak isterim. Yetişkinler neden çocuklara kitap okumalıdır?

Kesinlikle yararlı olduğu için değil bir kere. Başbağı çocuk kitap okuyan yetişkinin bundan zevk alacağı söyleyebiliriz. Çünkü orada bir paylaşım var. Çocukla birebir ilişki kuruyorsun, çok mahrem, çok özel bir an. Sadece bir oyuncak almakla, bir kitap almakla bitmiyor iş. Nemi-til olan paylaşım. İkincisi, çocuk kitapları yetişkin kitaplarından çok daha renkli ve iyi, nedni ben zevkten kendimizi mahrum bırakılm ki? Çocuklu olsun ya da olmasın her yetişkinin böyle renkli ve yaratıcı kitaplar okuyarak ufkularını genişletileceğini söyleyebiliriz. Klasikleri düşünelim, bir “Küçük Prenses” yetişkin kitabıdır aynı zamanda, herkes kalbini kilitlerini açar. Seni daha iyi bir insan yapıyor. Sonra bir süreklilik hikayesi var aynı zamanda. Bize de kitap okuyan bir anneanne,

anne, baba olmuştu muhakkak, bizi kitapla tanıştıran biri. Sonra bu döngü başka çocuklara teslim ederler. Bu geleneği sürdürmekte bile hayatın sürekliliğine dair bir güzellik var.

İstanbul Kitap Fuarı’nın bu yılki temasını Çocuk ve Gençlik Edebiyatı olmasıyla ilgili düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Aslında Tüyap çok arkadaş geldi. Bir süredir çocuk ve gençlik edebiyatı fazlasıyla profesyonelleşti. Hatta keşke yetişkin edebiyatı bu kaliteye gelse. Bu sene Tüyap’ta başlık “çocuk” oldu diye daha kaliteli bir şeyler göreceğiz değil, zaten yeterince kaliteli oldu. Çocuk edebiyatında çocuğa çocuk muamelesi yapıyor-sun, birey gibi davranıyorsun. Sesini onun sesine benzeterek “bıdıbdı” yaparsan sadece komik duruma düşersin. Çocukla bir birey gibi konuş-tuğunda zaten seni anlayacaktır. Sen ona bir şey öğretmiyorsun, sadece iletişim kuruyorsun. Bütün bu iktidar ilişkileri değişirse başka bir ülke olma şansımız bile olur belki.

Peki Karın Karakaşlı çocuklar ve gençler için yazmaya devam edecek mi?

Çok istiyorum. Çünkü dediğim gibi, çocuk ya da gençlik kitabı yazdıktan sonra, okurları buluşulan bir arka plan var. Sadece yazdığınla kal-mıyorsun. Dolayısıyla hayatına çocuklar ve gençler dahil oluyor. Bu enerjisi çok seviyorum. Bir de sana muadelayı, denemen gerekenleri, sı-rımları gösteriyor. O açıdan da di-ğerk kitaplar da etkisi oluyor. Bu-rada sade ilk keştiğiğinde artık orada da “edebiyat parçalamıyosun”. Daha yalın, daha duru yazma-yı, kendini böyle ifade edebiliyor öğ-retilen.

“Kitap okumak faydalıdır” üst başlığıyla genç okuru yakalamak mümkün değildir.

Gençlerle iletişim mizahtan geçiyor, kendinle dalga geçebiliyor, açık ve samimi olmayı gerektiriyor. Aslında onlardan bir şeyler öğrenmeye de hazır olmayı gerektiriyor.

